

VURDERING AV DRIFTSFORM VED GRIMSTAD KULTURHUS

Ved styret i Grimstad Kulturhus KF

Bakgrunn

Driftsformen som KF har kommersielt vært en suksess frem til Korona epidemien i 2020 med et samlet overskudd på kr 971.000. I samme periode ble det innenfor driften investert i teknisk utstyr for 2,3 mill. Kulturhuset er på mange vis en fremmed fugl i den kommunale sfære siden drøyt 96% av inntektene kommer fra kommersiell drift (salg og utleie), mens det kommunale tilskuddet utgjør knapt 4%.

Kulturfaglig har Kulturhuset blitt et levende kultursentrum i Grimstad med aktiviteter på kveld og dagtid, tilrettelagt for lag og foreninger med rimelige leieforhold, blitt samlokalisert med Frivillighetssentralen og skapt en møteplass for pensjonister med filmvisninger på dagtid som er særlig populære for denne gruppen.

Før 2005 var Kulturhuset drevet av Kino Sør. I denne perioden ble huset nedslitt, teknisk utstyr ble ikke fornyet og kinodrift ble prioritert fremfor andre kulturelle aktiviteter.

Vurdering av ulike driftsformer

Privatisering

Grimstad kommune har nå 10 års erfaring fra privat drift og 10 års erfaring som kommunalt foretak. Privatisering var i sin tid ikke vellykket, og årsaken til at avtalen med Kino Sør ble avsluttet. Den store inntektskilden for Kino Sør var kinodrift. I 2024 var kinobesøket kun 56% av de beste årene for Kino Sør, noe som indikerer at en privat aktør må ha et betydelig tilskudd for å vurdere å gå inn på driftssiden.

Vi betrakter derfor privatisering som ikke aktuelt.

Kommunal drift

Som nevnt henter Kulturhuset 96% av sine inntekter fra kommersiell drift. Styret er rigget med medlemmer fra kultursektor og privat næringsliv. Som en konsekvens har styret etablert en økonomikontroll utover det som leveres fra regnskapstjenesten i kommunen. Dette innebærer løpende overvåking av resultat, fokus på økonomioppfølging av hvert enkelt kulturarrangement og prognoser for året.

Om Kulturhuset blir en integrert kommunal virksomhet vil man sannsynligvis miste den gode økonomikontrollen og synligheten av det økonomiske resultatet som ligger i et KF. Samtidig blir Kulturhuset en del av en forvaltningsvirksomhet som ikke har kompetanse på og erfaring fra kommersiell drift.

Kulturhuset har en stor goodwill blant både næringsliv og den jevne Grimstadborger. Dette har medført både stor dugnadsvilje og økonomisk støtte til huset, ikke minst under etableringen av PAN der det ble samlet inn over kr 2.000.000. Vi tror ikke dette engasjementet for huset vil være like stort om Huset blir en del av den ordinære økonomiske driften.

Under kommunal drift kan det være mulig med en viss synergi knyttet til personale i dagens KF og kultursektor, men dette burde være mulig å få til uten å endre det organisatoriske.

Vi mener at en organisering under ren kommunal drift vil bety mindre politisk innsyn i virksomhetens økonomi, og skape økt avstand mellom Kulturhuset og våre kunder, både støttespillere fra næringslivet og den jevne Grimstadborger.

Vi vil på denne bakgrunn ikke anbefale at Kulturhusets driftsform blir endret og innlemmet som en tjeneste i en kommunal sektor.

Kommunalt foretak (KF)

Det er i dokumentasjonen påvist at finansieringen av den operasjonelle driften av Grimstad kulturhus ikke har fulgt med i samfunnsutviklingen. Kinobesøket er betydelig redusert, lønnskostnadene er økt i takt med øvrig utvikling i samfunnet og det generelle kostnadsnivå på driftsmidler har økt. Samtidig har den kommunale finansieringen stått stille eller blitt redusert, siste år med 100 000 kroner.

Vi har gjennom dialog med administrasjonen ved andre kulturhuset på Agder påvist at ingen kulturhus er så dårlig offentlig finansiert som Grimstad Kulturhus.

Uansett organisering vil det være nødvendig med en betydelig bedring av finansieringen av Kulturhuset, helt uavhengig av kommunal driftsform eller KF. En endring av organiseringsform vil etter vårt syn ikke løse problematikken, kun bidra til å skjule situasjonen.

Uansett organisasjonsform må det på kort sikt tilføres ekstra bevilgning for å løse dagens situasjon. På lenge sikt bør styringsmodellen forbedres slik at det blir kortere avstand mellom Styret i Grimstad Kulturhus og Grimstad kommune som eier. Vi mener det også er behov for en mer tydelig oppdragsavtale mellom KF og Grimstad kommune. I dag er det Selskapets vedtekter som styrer vår drift, og som har vært grunnlag for å utvikle Kulturhuset til dagens situasjon:

«Foretakets formål er å utvikle Grimstad kulturhus som en arena for et levende kulturliv i Grimstad. Gjennom et godt samarbeid mellom de private og offentlige kulturaktørene vil en vitalisere kulturlivet og styrke scenekunsttilbudene og annen virksomhet i tillegg til kinodrift.

Grimstad kulturhus skal være en sentral arena for frivillig og profesjonell kulturformidling, og arbeide for å fremme interessen for kunst og kultur. Foretaket skal tilby kulturelle og sosiale møteplasser for et bredt publikum. All virksomhet skal være åpent for all lovlig kultur- og organisasjonsvirksomhet. Ingen må stenges ute på grunn av religiøse, sosiale eller politiske hensyn.

Foretaket skal forestå forvaltning og drift av Grimstad kulturhus, utleie av lokaler og salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til kulturhusdriften»

Dersom Grimstad kommune ønsker en annen målsetning for Kulturhusets drift og innhold, så oppnås dette bedre gjennom vedtektsendring eller et tillegg gjennom en oppdragsavtale, enn gjennom omorganisering av en velfungerende organisasjonsmodell.

Vår klare anbefaling er på denne bakgrunn at KF modellen fortsetter, men at den bør videreutvikles med bakgrunn i erfaringene som er innhentet gjennom 10 års drift. Uansett hvilken driftsform som velges vil det være behov for en bedre finansiering av Kulturhusets drift.

Torleiv Næss Ugland (styreleder)